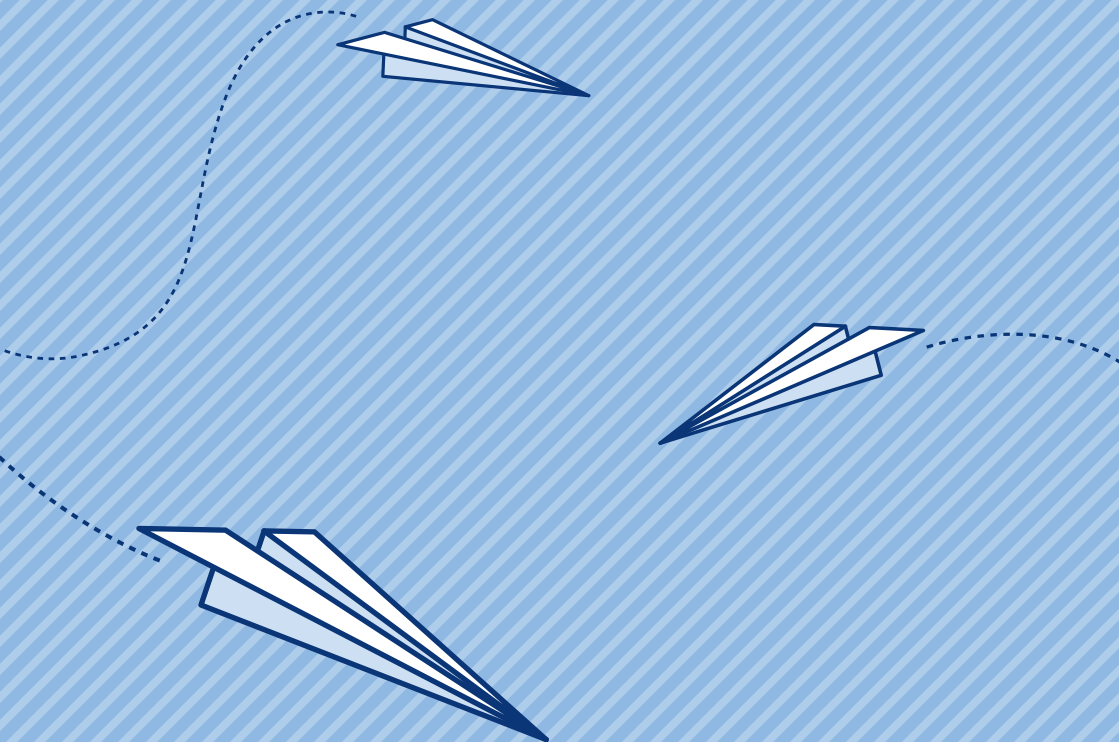




Тајна гласачке кутије



ЦЕНТАР
ЗА РАЗВОЈ СРБИЈЕ



Председник Србије
је личност која брине
о свим грађанима
Србије. Он представља
механизам контроле,
не дели грађане и
заступа интересе свих
нас. Зато гласам, да би
Председник заступао
и моје интересе.

Ивана Антоновић,
студенткиња географије





Мој глас је ДРАГОЦЕН



„Опет ти избори!“, говоре многи и презриво одмахују главом, када се спомену јануарски избори за председника Србије. Посебно млади, који су по својој природи веома критични и принципијелни, имају обичај да кажу: „Не верујем никоме, сви су ти политичари исти, сви лажу и обмањују грађане лепим причама, а мисле само на себе“. Такав утисак, логично, води до апатије и политичке апстиненције. Чему излазити на изборе ако су сви ти „претенденти на престо“ исти, себични, алави и прљави? Зашто се гњавити са још једним изборима који ништа не мењају у својој суштини?

Ово, међутим, нису обични, досадни, рутински избори, где у нормалној атмосфери у нормалној земљи мање више слични председнички кандидати одмеравају свој рејтинг. И ови председнички избори у 2008. години се, нажалост, још увек одржавају у Србији коју и даље масовно напуштају млади, где расту незапосленост и осећање беспомоћности, а смањују се наталитет и нада. Зато су ови председнички избори не само избори између појединаца који представљају само различите странке, него су превасходно избори између враћања уназад, у изолацију и кретања унапред и укључивања у свет; између силаска у понор и изласка из њега; између нестајања и настајања. Ово су значајни избори за сваког појединца, за све грађане и за државу у целини. Ово су избори у име живота и у име будућности.

Ко то не схвати и не изађе на изборе због тога што се демократске промене не одвијају довољно брзо и што је љут што сви они који су Србију и све нас одвели у пропаст нису на суду или у затвору, тај и нехотице помаже управо онима који ће изаћи на изборе да гласају за повратак Србије уназад, у деведесете године, у изолацију и који хоће да рехабилитују злочинце и врате их на власт! Уздржавање разочараних присталица демократије и европског пута Србије,

по својим политичким последицама, није ништа друго него поклањање гласова противницима демократије и присталицама самодовољне, изоловане и примитивне Србије.

Зато није лоше да свако од нас још једном, док није касно, добро размисли: да ли изаћи на председничке изборе?

Није свеједно ко ће бити на власти: они који се боре за демократско, уљудно, отворено и просвећено друштво и правну државу или они који настоје да нас врате у оно старо, затворено, недемократско, непросвећено, сиромашно и изоловано друштво.

Мој глас је тек један од неколико милиона и можда не вреди много, али то је једини мој политички капитал и мени је важан. Зато ћу свакако изаћи на изборе, али ћу претходно размислити ко заслужује да му дам мој драгоцен глас.

Чини ми се да нам је свима доста било примитивизма, безнађа, стрепње, бриге и страха. Време је за наду, време је „за роде“, за демократију, за културу, време је за победу нормалног живота у Србији.

Проф. Др Жарко Требјешанин

Кад мало размислим,
боље да
ГЛАСАМ

Колико год мислили да нас ова прича, у вези с изборима и гласањем, не интересује она утиче на цео наш свет. Да, знам. Колико пута чујемо: сами се сналазимо, интересује ме посао, зарада, да лепо живим и да се проведем, евентуално да отпутујем негде, да завршим неку школу, политика је досадна... Звучи као истина.

Занимљиво је да су и они други, који кажу да је гласање важно, у праву. С обзиром на то ја бих још једном да се запитам и са вама направим договор. Ево шта сам смислио. За почетак, да видимо шта је то могућност избора. Хеј, па ми имамо могућност избора, а неки то немају. Штавише у многим земљама на свету грађани немају могућност правог избора, тамо су на власти људи који малтретирају свој народ на различите начине. Тамо људи живе у беди. И ми смо живели у сличном систему, али смо гласањем 2000. године променили ток историје. И чекамо сваке изборе да би показали да постојимо и да можемо да утичемо на наше животе.

У недељу 20. јануара 2008. бирамо Председника Републике Србије, особу која изражава државно јединство Србије. Зашто су ови избори за Председника Републике Србије веома важни?

Да би одговорили на ово питање морамо се подсетити периода тоталитарног режима из деведесетих година 20. века који је уназдио нашу земљу и чије последице осећамо и дан данас. Особе које су представљале Србију тада нису имали поштовање као саговорници међународне заједнице која се питала за многе ствари, а нису имали ни легитимитет, јер су „бирани“ на контролисаним изборима.

Зато данас морамо добро да размислимо да ли ћемо седети код куће, или ћемо искористити наше право гласања, које упражњавамо тек осам година. То је право да изаберемо особу која својим квалитетима заслужује наше поштовање и која има способности и интегритета да се бори за интересе свих нас грађана. Ми бирамо пре свега особу, појединца који је показао највеће интересовање за целу нашу заједницу. Бирамо личност која се залаже за неке исправне и праведне циљеве. Бирамо политичара који нема прошлост везану за лоше и неправедно вршење власти. Особу која не носи са собом катаклизме народа и речник мржње и непристојности.

Но, хајде да погледамо које су то уставне надлежности председника Републике и зашто је он битна личност у нашим животима.

Председник Републике Србије је особа која, најједноставније речено, представља један добар контролни механизам влади Републике Србије као извршном телу у демократској, тројној, подели власти. Да напоменемо власт се

дели на законодавну (народна скупштина), извршну (влада) и судску.

Председник Србије може да врати законе у поновну скупштинску процедуру. Поготову ако су ти закони лоши. Када имамо квалитетног председника Србије можемо претпоставити да ће се он борити против лоших закона. Некада смо имали представнике власти који су предлагали законе о контроли медија, спутавали аутономију универзитета, а нисмо имали председника који би то спречио. Нажалост, у Србији имамо ситуацију да се такви људи поново кандидују на изборима, заборављајући шта су радили у прошлости. Председник Републике Србије не сме да се плаши своје прошлости, он не сме ништа да крије. Он треба да има довољно интегритета и да распусти скупштину уколико она не ради правилно свој посао на добробит нас грађана.

Председник Републике Србије предлаже кандидата за председника владе. У нашем интересу је да постоји слагање и уважавање између председника Србије и председника српске владе. Ако имамо демократску владу, било би лепо да имамо и демократског председника Србије, како би заједно могли да наставе пут ка европским интеграцијама и подизању стандарда наших живота. Како већ имамо изабрану демократску владу, Председник Републике Србије неће имати проблема у обављању свог најважнијег посла, а то је представљање земље у иностранству.

Ово је изузетно важна функција председника Србије. Зато ја мислим на особу која није конфликтна, која уме да се бори за наше интересе како бисмо имали више пријатеља у међународној заједници, како би се Србија представила као лепа земља у којој живе паметни и јаки људи. Штавише ова особа поставља и опозива амбасадоре Републике Србије, људе који ће нас разборито и конструктивно представљати у целом свету. Особа која не уме да се понаша, која није прихваћена као равноправан саговорник због лоших потеза у прошлости, неће нас представљати уопште.

Волео бих да кад отпутујем негде, ван земље, да сви знају да је Србија модерна и демократска држава, а да смо ми паметни људи. То да смо паметни јесте чињеница. А волео бих и да нас виде као модерне и напредне грађане. То се зове добра спољна политика. А она нуди отварање према свету, стварање пријатељстава, гради позитиван имиџ земље. Који председнички кандидат има потенцијала за добру промоцију Србије? Како ће то да уради?

На крају, председник Републике Србије има надлежности у одбрани земље, командује Војском Србије и даје одликовања и поставља, унапређује и разрешава официре. Ово је важан посао и тражи емоционално стабилну особу која уме да процени шта је добро за Србију. Особа која има агресивне испаде и ратну реторику није особа која мисли добро нама грађанима и не би било добро

Избори су одличан начин да неко уважи моје мишљење. Иако је то само један глас, он може да одлучи каквог ћемо Председника имати. Гласам да бисмо имали Председника признатог у земљи, а уважаног у свету.

Јована Златић,
студенткиња
финансијског
менаџмента

да обавља ову функцију. Овде се најбоље види ко како гледа на младе људе. Пре 2000. године о мојој генерацији држава и њени председници нису бринули. Циљ им је био да нас истерају из земље, нас неколико стотина хиљада, да нас терају да ратујемо и гинемо без циљева, да нас затворе у колективни логор, да нам узму срећу и младост. Нису успели да нам униште наду. Не бих волео да се то понови. Брига за младе је тежак и одговоран посао. Који председнички кандидат може бити узор за младе? Или боље, ко је показао да брине о младима?

Све су ово разлози које себи наводим да бих изашао на гласање и изабрао најбољег. Када их погледам видим да нећу седети код куће када буде гласање. Ни први пут, ни у другом кругу. Оно што ми се код избора највише свиђа, јесте да ја бирам. Нико ништа не може да ми каже или да ме натера. Сам одлучујем. А и ви, драги моји, сами просудите шта ћете да урадите.

Мр Лазар Марићевић



Свима који су добили право гласа: „Не знам да ли знате да као пунолетни грађани имате обавезу да плаћате све представнике власти? Када је већ тако, могли бисте да искористите своје право да их бирате. Не наговарам вас да се бавите политиком, али одређени ниво политичког интересовања је добро дошао. Не занима ме за кога ћете гласати, али бих волео да као слободни грађани изађете на изборе и гласате по сопственој савести и у складу са својим политичким уверењима. Демократија у нашој земљи још није пунолетна, ви јесте. Волео бих, овом приликом, да вас подсетим да ћете следећу прилику имати тек за пет година. До тада ћете кусати супу у чијем кувању нисте хтели да учествујете.“

Са поштовањем,
Никола Ђуричко, глумац

ПС. Да је моја генерација деведесет друге имала право гласа, и одређени ниво политичке свести, ствари би сада можда биле другачије.



За нас спортисте се каже да на најбољи начин представљамо Србију у свету. Изласком на изборе добићемо Председника који ће додатно заступати интересе свих грађана како бисмо живели у стабилном и просперитетном друштву.

Данило Дача Икодиновић, спортиста

Демократија и нови Председник Србије: ДА ЛИ СЕ ТО МЕНЕ ТИЧЕ?

Демократија је у изворном значењу владавина народа. Најчешће је то владавина представника које народ бира на изборима већином гласова. Без гласања, дакле, нема демократије. У државама које имају установу председника ову личност или бира Народна скупштина или се бира непосредно на изборима. У земљама у којима се председник бира на изборима, у које спада и Србија, председнички избори имају велики симболички значај. Када је кандидат Демократске опозиције Србије др Војислав Коштуница победио Слободана Милошевића на председничким изборима у септембру 2000, и када је та победа призната после демократске револуције 5. октобра исте године, режим Слободана Милошевића се одмах распао, иако су његова странка и коалициони партнери освојили већину мандата. То значи да ако на председничким изборима победи опозициони кандидат онда то лако може да води у пад владе и ванредне парламентарне изборе. Зато добро размисли за кога ћеш да гласаш јер избором за председника можда одлучујеш и о томе ко ће сачињавати будућу владу Србије.

На изборима су важни гласови само оних који изађу и гласају. Извршна и законодавна власт се у демократијама образује после избора макар излазност била и веома мала. Зато они који не гласају на председничким изборима дају могућност мањини да дође на власт! На пример, ако на изборе изађе само 40% уписаних бирача онда хипотетички председнички кандидат који освоји око 20% гласова свих грађана Србије који имају право гласа, може да постане председник свих грађана Србије. У овом случају, сваки пети грађанин одлучује ко ће бити председник. Зато размисли о питању које је пред тобом: Да ли би те погодило да представници једне петине грађана изаберу председника који може да утиче на твоју судбину у наредних пет година?

Данас је опште право гласа пунолетних грађана минималан услов за постојање демократије. Али, право гласа није довољан услов за истинску демократију. Потребно је да постоји и слобода медија, независно судство, подела власти и поштовање људских права. Зато можемо да говоримо о две врсте демократија. У многим земљама демократија се своди на пуко право гласа, то су тзв. изборне демократије. У другима се поштују и људска права и слободе. Према степену слобода, данас државе у свету могу да се поделе на слободне земље, делимично слободне земље и диктатуре. У слободним земљама, економија готово увек стоји знатно боље него у делимично слободним земљама или у диктатурама. Србија се као земља налазила под једном врстом диктатуре од 1990. до 2000. и тада је доживљавала постојано економско пропадање. Размисли који од канди-

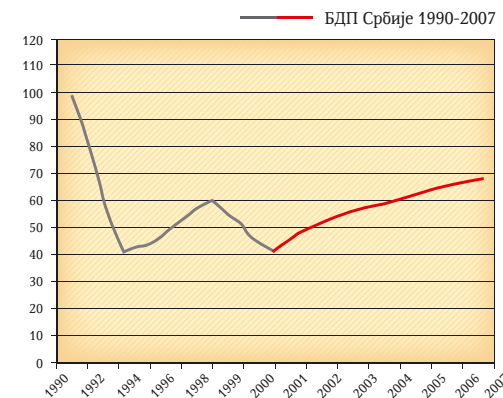
дата може да обезбеди поштовање људских права у Србији, и да јемчи опстанак грађанских слобода у Србији. Да ли желиш да живиш у слободној земљи у којој се поштују људска права, или у диктатури?

Однос између либералне демократије и економског напретка може да се прати на примеру Србије. За ову прилику ћемо искористити најопштији економски показатељ – бруто домаћи производ (БДП) и видети како је економија пропала до 2000. године.

Као што се види на графикону, победом либералне демократије кривуља пада претворила се у кривуљу раста. Просечни лични доходак прерачунат у евре износио је у Србији у септембру 2000. године 45 евра. У новембру 2007. про-

сечна нето плата у Србији била је скоро 30.000 динара или око 360 евра. Да ли желиш да Србија настави да тоне као до 2000. године или да настави да се економски развија?

Ако желиш да Србија расте и развија се, мораш да учиниш мали напор и да 20. јануара изађеш на изборе и процениш који председнички кандидат може да обезбеди најбоље могућности за напредак земље.



Пре избора све странке добијају податке од агенција за истраживање јавног мишљења о томе које ће све групе изаћи на изборе. Ако агенције јаве да већина младих неће да изађе на изборе, а већина, на пример, пензионера или средовечних грађана хоће, онда председнички кандидати и странке које они представљају морају у кампањи да обећавају боље услове, пре свега, пензионерима и средовечним грађанима јер су они бирачко тело на које могу да рачунају. Ако желиш боље услове за младе мораш да учествујеш у изборном процесу.

Одговор на питање постављено на почетку, изгледа да није тежак. Демократија и избор новог председника Србије ме се тичу уколико желим бољи живот. Зато размисли и гласај на председничким изборима 2008. за кандидата који може да ти обезбеди економски напредак и да сачува демократију у Србији.

Др Слободан Марковић



ИЗЛАЗИШ!

ОДЛИЧАН ИЗБОР. ЕВО КАКО

Написао: Драган Добрашиновић

Добро, није баш лако преломити. Сада, када знаш да излазиш на изборе... Можда излазиш, а можда не? Још није сигурно!?

Чекај, неко ти је рекао да је паметније да се не бавиш политиком и не мешаш се у свој живот? И да политичари возе своју трку и није твоје да се у то уплићеш? И да је и тако свеједно, сви су они исти и мисле само на себе и своје пријатеље? И да је тако свуда, па не може бити другачије ни код нас? И да то, у ствари, све сређују тајне службе, а ови што гласају немају појма, умишљају да о нечему одлучују, чиста наива? А ти у ту причу верујеш?

Стани, кажеш да те нисам добро разумео? Ти, у ствари, сигурно гласаш, јасно ти је да ови што ти предлажу да на дан избора останеш код куће не чине услугу ни себи ни теби. Само си поменуо оно што повремено чујеш у разговору или у пролазу. Добро, можда су људи разочарани, тешко живе, превише су их пута политичари у прошлости обманули... Али и поред тога, и баш због тога, твоја одлука да изађеш на изборе је одличан избор. Дошао је тренутак да кажеш шта желиш, како треба да изгледа наше друштво, каква треба да буде Србија будућности... И даш свој глас оном кандидату за којег мислиш да ће на најбољи начин служити интересима наше земље.

Наравно, избори су најзначајнији догађај у демократском друштву и они се

одвијају по јасно утврђеним правилима. Знаш да ти неки детаљи нису баш најјаснији, нису били ни мени када сам први пут гласао. Али не брини, није то ништа страшно. Ево, рећи ћу ти неколико најважнијих ствари.

На председничким изборима, који су, то знаш, расписани за 20. јануар 2008. године одлучујемо ко ће у наредних 5 година бити председник Србије. Председничког кандидата могу да предложе политичке странке, страначке коалиције, друге политичке организације и групе грађана. Да би се неки грађанин Србије кандидовао на председничким изборима, неопходно је да његову кандидатуру потписима подржи 10.000 пунолетних грађана. Грађани бирају председника на основу слободног, општег, једнаког и непосредног изборног права, тајним гласањем. Нико нема право да те, по било ком основу, спречава или приморава да гласаш, да те позива на одговорност због гласања и да од тебе тражи да се изјасниш коме је отишао твој глас. Право да бира и да буде биран за председника има сваки држављанин Републике Србије старији од 18 година који је пословно способан. Видиш, сад гласаш, а већ на следећим изборима можеш и да се кандидујеш. Могло је то и сад, али добро, нека их мало ови старији, нека покажу шта знају.

А сад нешто о самом гласању и о оном што му непосредно претходи. Дешава се да један број грађана није уписан у бирачки списак, који се, иначе, води

у општини. Због тога, не би било лоше да прошеташ до своје општине и погледаш да ли си у бирачком списку. Ако јеси, добро је, а ако ниси, поднеси општинској изборној комисији захтев за упис. Ово је важно, јер право да гласају могу да остваре само они који су уписани у бирачки списак.

Најкасније пет дана пре избора добићеш обавештење о дану и времену одржавања, са бројем и адресом бирачког места на коме можеш да гласаш и бројем под којим је твоје име уписано у извод из бирачког списка. Уколико се деси да не добијеш обавештење, највероватније је у питању грешка и то ни на који начин не утиче на твоје бирачко право. Дакле, и ако не добијеш позив, на дан гласања, са личним документима, изађи на бирачко место. Ако ти није познато које је то место, распитај се код комшија и нећеш погрешити.

И онда, недеља, 20. јануар 2007. године. Дан избора. Наспавај се добро и немој да журиш, глас се од 07:00 до 20:00 часова. Није то мало времена. Кад дођеш до бирачког места, најпре ћеш бирачком одбору рећи своје име и презиме и предати обавештење о гласању, како би те лакше пронашли у списку. Онда покажеш личну карту или неку другу исправу (пасош, возачку дозволу). Тиме доказујеш свој идентитет. Мислим, овај, грађанско-правни. Онда неко од чланова бирачког одбора заокружи редни број испред твог имена у изводу из бирачког списка, ти се потпишеш, а он ти објасни начин гласања. У ствари, каже ти да ће ти специјалним спрејом, невидљивом голом оку, обележити кажипрст десне руке, како не би могао да гласаш на још неком месту. Кажу да је тај спреј нешкодљив. Мене су до сада више пута њиме „обележавали” и нисам приметио да ми је од тога лоше. Затим преузимаш гласачки листић и одлазиш иза паравана. Погледај добро гласачки листић. На њему су, иза редних бројева, имена председничких кандидата. Гласаш тако што заокружујеш редни број испред имена једног од кандидата. За председника Србије биће изабран онај кандидат који у првом кругу избора добије више од 50% гласова грађана који су изашли на изборе.

Уколико ниједан од кандидата не освоји потребан број гласова у првом кругу, два кандидата са највећим бројем освојених гласова иду у **други круг, који ће бити одржан у недељу, 3. фебруара 2008. године.** Председник Србије постаће кандидат који у другом кругу освоји већи број гласова од свог противкандидата.

Рећи ћу ти још само ово. Размисли још једном добро, тамо, иза паравана, пре него што заокружиш број испред имена. Твој глас је важан за твоју будућност и будућност оних до којих ти је стало. Следећи председнички избори су тек за пет година и није добро погрешити на тако дуг рок. Зато, изабери паметно.

Ето, то је то. Видимо се на гласању.



Имати Председника који представља добар модел понашања за грађане Србије је нешто о чему ми сами одлучујемо. Како ћемо Председника имати зависи од нас самих. Зато излазим да гласам.

Издавач

Центар за развој Србије

www.razvojsrbije.org.yu

За издавача

Мр Лазар Марићевић

Уредници

Мр Лазар Марићевић

Мр Милош Ђајић

Рецензенти

Проф. др Чедомир Чупић

Дизајн

Игор Црнатовић

www.subzerodesign.net

Захваљујемо се на
уступљеним фотографијама:

Ватерполо савезу Србије

(стр. 11) и продуцентској кући
„Адреналин“ (стр. 10)

Фотографије

Марко Кеџман

www.axelfoto.com

Припрема и штампа

Досије, Београд

ISBN 978-86-85161-04-9

Тираж

10.000

CIP – Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд
342.8(035.053.6)

ТАЈНА гласачке кутије / [уредници
Лазар Марићевић, Милош Ђајић ;
фотографије Марко Кеџман]. – 2. изд.
– Београд : Центар за развој Србије,
2008 (Београд : Досије). – 18 стр. :
фотогр. ; 21 cm

Тираж 10.000.

ISBN 978-86-85161-04-9

COBISS.SR-ID 145827340



Публикацију „Тајна гласачке кутије“, као део кампање за излазак на изборе 20. јануара 2008. године, припремиле су три невладине, нестраначке и непрофитне организације:

Центар за развој Србије (www.razvojsrbije.org.yu) је организација чији је циљ демократски, економски и културни напредак Србије. Активности Центра су усмерене на промоцију демократских вредности, изградњу и јачање институција демократског друштва, унапређење заштите људских права и поспешивање развоја тржишне привреде и предузетништва као основних елемената за привредни развој. На тај начин се повезују и остварују политичке и економске слободе грађана које представљају простор у коме појединац, заштићен од присиле, може сам да бира врсту, садржај и облик своје активности, не угрожавајући друге, а радећи на добробит целе заједнице.

Београдски фонд за политичку изузетност (www.bfpe.org) је основан са циљем да допринесе изградњи и континуираном развоју демократски оријентисане политичке елите (у парламенту, политичким партијама и институцијама на националном, регионалном и локалном нивоу), али и лидера у другим сегментима плуралистичког друштва. Основна улога Београдског фонда је да политичкој елити омогући стицање додатних знања и вештина неопходних за демократску трансформацију друштва и за приступање европским и евро-атлантским структурама. Посебна пажња посвећена је даљем развоју сарадње у региону југоисточне Европе како би се допринело јачању регионалне стабилности, сигурности и демократског потенцијала.

Центар модерних вештина (www.cmv.org.yu) се бави политичким и грађанским образовањем, развојем политичке културе и дијалога, припремом младих за учешће у развоју цивилног друштва у Србији, организује политичке и социјалне студијске програме, успоставља и развија сарадњу са сличним организацијама. Тиме пружа свој допринос јачању процеса демократизације и подстиче ентузијазам младе генерације за политичке теме и преузимање одговорности за дешавања у друштву. Окренут је свима онима који у себи осећају снагу да се укључе у јавни живот и имају потребу да то ураде на најбољи могући начин.

